

El Mas Manolo ja és de Caldes

Manolo Hugué arribà a Caldes a començaments de l'any 1928 i Josep Pla en la «Vida de Manolo» ens explica com va succeir:

«El Balneari Broquetas de Caldes de Montbui, lloc on l'escultor fou destinat, és un establiment molt agradable, extremadament acollidor, amb un punt d'anacronisme verament adequat a les persones intel·ligents. El senyor Manolo, al cap de tres hores d'ésser-hi, ja feia la gara-gara amb tothom. El propietari i la seva distingida família, el personal i els banyistes estaven encantats amb l'arribada d'un home tan divertit. Assegut sobre un cotxe, Manolo havia dit un mot a les vidues, a les solteres, a les casades i a les minyones de la casa i havia desfet l'encarcament natural dels senyors. Els balnearis solen ésser tristos perquè en aquest país quan una persona diu que va a prendre les aigües és que la processó va per dintre. Amb l'arribada del senyor Manolo al Broquetas, hi penetrà una eufòria magnífica. L'escultor fou l'ídol del totes les tertúlies, esdevingué l'home imprescindible. Al cap de poc ja sabia tota la història dels senyors i senyores que prenién les aigües».

Un cop superada la malaltia, l'artista decidí quedar-se a Caldes per sempre més. Així ho segueix contant l'escriptor Pla:

«Mentrestant, la decisió semblava ferma i definitiva. La família es quedaria a Caldes sempre més. Malgrat que les crisis agudes de la malaltia semblaven superades, calia sotmetre's a períodes regulars de tractament. Aquelles aigües se li feren, doncs, imprescindibles. I fou llavors que es disposà a rematar el projecte: cercar un terreny i fer-s'hi una caseta.

«La busca i captura d'aquest terreny l'ocupà durant molt de temps. Ja gairebé guarit, havent dinat, amb la vareta a la mà, sortia pels voltants de la població per tal de trobar el lloc més propici.

«—No em diguis res —deia, si trobava, en els seus passeigs, algun conegut—, no em diguis res, que busco un terreny per fer-me una casa i necessito tenir la vista molt clara i el cap molt despert».

Finalment la casa fou construïda i Manolo Hugué amb la seva família s'hi instal·là. Allà l'artista va reprendre la seva gran obra escultòrica que havia interromput degut a la malaltia i a la que dedicava gran part de la nit. De dia feia grans passeigs i destinava llargues estones a xerrar, a discutir amb la gent de fora com també de Caldes que l'anava a visitar diàriament. Car Manolo era un home extremadament obert i divertit.

«La definitiva instal·lació de Manolo en la seva casa de Caldes de Montbui —escriu en Pla— obrí la porta a la seva època de maduresa. És en el període comprès entre l'inici de la tercera dècada del segle i la seva mort quan produirà, d'una manera més seguida, el millor de la seva obra. A Caldes fa la vida de sempre: comença a donar senyals de vida després de migdia. Després el de sempre: el passeig, les visites, els amics, la discussió, el joc dialèctic o estimatiu permanent, esgotador per a tothom menys per a l'artista. Com sempre, treballa a la nit. Fins el 1941 no instal·là l'electricitat a casa seva. Fins llavors treballà amb un quinqué de petroli o unes espelmes. El progrés li fa basarda. El darrer amb qui parla és el sereno de l'arival de Caldes, el seu últim interlocutor, l'últim cartutx per a cremar del dia, de la jornada pirotècnica».

Sota aquesta mateixa tònica, l'escultor visqué els dies, els mesos i els anys fins que arribem als darrers de la seva vida.

«Quan hom considera en bloc l'última etapa de l'obra de l'artista és quan més perceptible es fa la seva entrada, vull dir, l'entrada de la seva naturalesa, en el final de

la seva vida. La decrepitud havia d'arribar i es presentà, en efecte. I, d'acord amb el que sol passar moltes vegades, arribà el moment en què era d'una manera palmària perceptible l'obtenció d'algun resultat lluminós després de cinquanta anys de temptatives. Els seus darrers anys foren la rev. falla de la mort. Així, pogué dir-se amb emocionada exactitud, en el moment de passar avall: *Ars longa, vita brevis*.

«Trobant-se ja molt malament, fou traslladat al balneari Broquetas, on pogué ésser més ben atès que a la seva casa dels afores del poble. L'última força que conservà fou l'enteniment, la paraula.

«Morí el 1er. de novembre de 1945 en una habitació del balneari. El cadàver fou traslladat al cementiri del Sud-est de Barcelona, una tarda plujosa i grisa».

La seva dona Totote i la seva afillada M.ª Rosa Jornada continuaren vivint a la mateixa casa tot conservant i venerant les obres del mestre. L'any 1972, deixà d'existir aquella que va ésser la fidel companya de la vida de l'escultor, Totote. L'any 1976, abandonà aquest món d'una manera sobtada i inesperada la que tots coneixiem per la Rosa, la Rosa del Mas Manolo. Llavors, molts ens preguntàvem què passaria amb el Mas Manolo. Amb aquella casa que tanta gent havia visitat un dia o altre i on havia pogut admirar les obres d'aquell gran escultor i pintor rodejades de tantes altres de Picasso, d'Olga Saganoff, ceràmiques de Llorenç Artigues, de Comellas, Dolors Molina, dibuixos de Camil Fàbregas, etc. Ens preguntàrem on aniria a parar tot aquell tresor artístic tan ben conservat i tan estimat per aquelles dues dones que havien sabut guardar el caliu i el record d'aquell gran artista i així mateix gran home que fou Manolo Hugué.

Existia un unànim i fervorós desig de què aquell mas tan ben situat, voltat pels majestuosos xiprers, es convertís en un museu de la vila de Caldes. Tots aquells que havíem traspassat el dintell d'aquella casa desitjàvem que aquelles obres es quedessin per sempre més en aquell lloc, en el mateix marc que l'escultor Manolo, en vida, havia escollit i on Totote i la Rosa les havien col·locat.

No sabem exactament quins han estat els passos que ha hagut de realitzar el Municipi de la nostra vila, quines han estat les seves negociacions amb els hereus i amb la Diputació. Una cosa és certa, però, el Mas Manolo i el seu tresor artístic seguiran a Caldes. El Mas Manolo ja és de Caldes.

Ja s'ha realitzat la compra-venta del Mas, ja s'ha creat la «Fundació Manolo Hugué» com també l'ha format el Patronat que està constituït per 10 membres que són: el President de la Generalitat o un membre que ell designi, el Batlle de Caldes o un conseller a qui designi, dos funcionaris de la Generalitat, dos consellers de l'Ajuntament de Caldes, dos dels hereus i dos tècnics de la Generalitat. Així mateix estan fets i aprovats els Estatuts i confeccionat l'Inventari.

Aquesta notícia ha d'omplir de satisfacció a tots els vilatans de Caldes car comptem amb un museu més. Un museu que atraurà a gent de tot arreu i que servirà perquè el nom de Caldes aconseguixi més relleu.

Montserrat CANYAMERES

(del Setmanari Montbui)